

Reglur Garðabæjar um stuðning við börn og fjölskyldur þeirra

I. kafli

Almennt um stuðning við börn og fjölskyldur þeirra

1. gr.

Lagagrundvöllur

Reglur þessar kveða á um útfærslu á þjónustu sem sveitarfélögum er skylt að veita og eru settar með stoð í VII. og VIII. kafla laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga, III. og IV. kafla laga nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir og barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Í reglum þessum er fjallað um þjónustu og stuðning sem fellur undir ákvæði framangreindra laga.

2. gr.

Markmið

Stuðningur samkvæmt reglum þessum skal stefna að því að efla einstaklinga og fjölskyldur til sjálfsbjargar. Lögð skal áhersla á að veita sérhæfða ráðgjöf og stuðning til þess að hvetja til félagslegs samneytis.

Stuðningurinn er ætlaður foreldrum, forsjáraðilum og eftir atvikum vistunaraðilum við uppeldi barna eða til að styrkja þá í uppeldishlutverki sínu svo þeir geti búið börnum sínum örugg og þroskavænleg uppeldisskilyrði. Stuðningurinn er einnig ætlaður börnum og fjölskyldum þeirra sem þurfa aðstoð vegna fötlunar, skerðingar, langvinnra veikinda og/eða félagslegra aðstæðna.

Lögð skal áhersla á að styrkja fatlaða foreldra við að halda heimili og taka þátt í samfélaginu.

Þegar börnum er veittur stuðningur skal hafa það að leiðarljósi sem er viðkomandi barni fyrir bestu og stuðlar að félagslegri aðlögun þess og þroska.

Útfærsla stuðnings samkvæmt reglum þessum skal koma fram í stuðningsáætlun, áætlun um meðferð máls eða einstaklingsbundinni þjónustuáætlun eftir því sem við á hverju sinni og vera í samhengi við aðra aðstoð.

3. gr. Stuðningur

Stuðningur við börn og fjölskyldur er ætlaður þeim sem þurfa aðstoð vegna félagslegra aðstæðna, skertrar getu, veikinda eða fötlunar. Stuðningur samkvæmt reglum þessum er veittur bæði innan heimilis og utan. Ákvörðun um stuðning er tekin á grundvelli mats ráðgjafa. Stuðningur samkvæmt reglum þessum er einstaklingsmiðaður og getur verið í formi ráðgjafar, fræðslu, stuðningsfjölskyldu, skammtímadvalar, námskeiða og annarrar þjónustu innan heimilis.

Ætíð skal leita eftir sjónarmiði barns eftir því sem aldur þess og þroski leyfir, þegar verið er að veita stuðning til fjölskyldna.

Um umfang stuðnings samkvæmt liðum a, c, d og g í grein þessari vísast til 26. gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga, þar sem fram kemur að aðstoð geti numið samanlagt allt að 15 klukkustundum á viku þegar um stuðningsþjónustu er að ræða. Um umfang stoðþjónustu vegna fötlunar vísast til laga nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir. Um umfang stuðnings vegna barnaverndarmála er tekið mið af barnaverndarlögum nr. 80/2002.

Stuðningur getur verið eftirfarandi:

- a) *Foreldrafræðsla og uppeldisráðgjöf*: Markmið með foreldrafræðslu og uppeldisráðgjöf er að aðstoða og leiðbeina foreldrum, forsjáraðilum eða vistunaraðilum við að tryggja þroskavænleg uppeldisskilyrði og aðbúnað barna. Stuðningur er veittur innan sem utan heimilis, s.s. um skipulag heimilishalds og ráðgjöf. Allur stuðningur miðar að því að mæta mismunandi þörfum foreldra og valdefla þá í hlutverki sínu.
- b) *Námskeið*: Markmið námskeiða er að efla félagsfærni, uppeldisfærni og líðan barna og fjölskyldna.
- c) *Hópastarf fyrir 6-18 ára*: Markmið hópastarfs er að rjúfa félagslega einangrun og efla lífsleikni og samfélagsþátttöku. Lögð er áhersla á félagsfærni og athafnir sem krefjast samskipta auk þess að kenna barni að vera í hópi og efla sjálfstraust þess og jákvæð samskipti. Hópastarf er liður í að efla einstaklinga til aukinnar sjálfshjálpar.
- d) *Einstaklingsstuðningur fyrir 6-18 ára*: Markmið með einstaklingsstuðningi er að rjúfa félagslega einangrun, efla lífsleikni, samfélagsþátttöku og efla börn til aukinnar sjálfshjálpar.
- e) *Stuðningsfjölskylda fyrir 0-18 ára*: Markmið með stuðningsfjölskyldu er að styðja foreldra, forsjáraðila eða vistunaraðila í uppeldishlutverki sínu, veita þeim hvíld og/eða styrkja stuðningsnet barns eftir því sem við á og auka möguleika barnsins til félagslegrar þátttöku. Heimilt er að veita þeim sem orðnir eru 18 ára og búa í foreldrahúsum

áframhaldandi stuðningsfjölskyldu meðan beðið er eftir annars konar stuðningi. Dvöl hjá stuðningsfjölskyldu getur að jafnaði verið 2-5 sólarhringar á mánuði.

- f) *Skammtímadvöl fyrir fötluð börn eða börn með miklar proska- og/eða geðraskanir á aldrinum 6-18 ára:* Markmið með skammtímadvöl er að gefa börnum kost á að dvelja tímabundið utan heimilis síns þegar um er að ræða miklar stuðningsþarfir umfram jafnaldra og til að styðja við fjölskyldu barnsins. Foreldrar, forsjáraðilar eða vistunaraðilar barns sem á rétt á skammtímadvöl geta fengið stuðning inn á heimili sitt í stað vistunar utan heimilis sé þess óskað og það talið samræmast faglegu mati og hagsmunum barns. Um skammtímadvöl gilda reglur um skammtímadvalir fyrir fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir.

Heimilt er að veita þeim sem orðnir eru 18 ára og búa í foreldrahúsum áframhaldandi skammtímadvöl meðan beðið er eftir annars konar stuðningi.

- g) *Notendasamningar:* Einstaklingar og barnafjölskyldur sem metnar hafa verið í þörf fyrir stuðnings- og/eða stoðþjónustu geta sótt um að gera notendasamning þar sem fjallað er um framkvæmd þjónustunnar. Um notendasamninga gilda reglur um notendasamninga hjá Garðabæ.

4. gr.

Skilyrði fyrir samþykkt umsóknar

Umsækjandi skal uppfylla öll eftirtalin skilyrði til að fá stuðning samkvæmt reglum þessum.

- a) Umsækjandi og barn/börn hans sem umsókn lýtur að skulu eiga lögheimili í Garðabæ þegar sótt er um eða mál viðkomandi barns/barna til vinnslu hjá barnavernd Garðabæjar.
- b) Umsækjandi skal hafa forsjá barns/barna sem umsókn lýtur að.
- c) Umsækjandi og barn/börn hans skulu vera metin í þörf fyrir stuðning samkvæmt matsviðmiðum á fylgiskjali 1 með reglum þessum.

Fatlað fólk með lögheimili utan Garðabæjar getur sótt um stuðning samkvæmt reglum þessum en skilyrði er að umsækjendur skrái lögheimili sitt í Garðabæ þegar stuðningur hefst.

II. kafli

Umsóknir, ráðgjöf og mat

5. gr.

Umsókn um stuðning og fylgigögn

Sækja skal um rafrænt á íbúagátt Garðabæjar/Mínum Garðabæ. Fjölskyldusvið annast móttöku og afgreiðslu umsókna. Ráðgjafi fjölskyldusviðs veitir félagslega ráðgjöf í tengslum við umsókn um stuðning. Umsókn skal staðfest með rafrænum skilríkjum eða Íslykli eða undirrituð á sérstakt umsóknareyðublað af hálfu umsækjanda eða eftir atvikum lögráðamanni,

umboðsmanni eða persónulegum talsmanni hans. Sé mál til vinnslu hjá Garðabæ geta starfsmenn málsins haft milligöngu um stuðning samkvæmt reglum þessum.

Uppfylli umsókn skilyrði samkvæmt 4. gr. reglna þessara skal lagt mat á stuðningsþörf umsækjanda samkvæmt matsviðmiðum á fylgiskjali 1.

6. gr.

Mat á stuðningsþörf

Stuðningsþörf er metin í samvinnu umsækjanda og ráðgjafa. Við matið er horft til þarfa, heildaraðstæðna fjölskyldunnar og skipulags daglegs lífs. Mat á stuðningsþörf er unnið af ráðgjöfum á fjölskyldusviði Garðabæjar og fer fram hjá fjölskyldusviði, á heimili umsækjanda eða á öðrum vettvangi umsækjanda. Niðurstaða mats skal koma í fram í stuðningsáætlun, í áætlun máls eða einstaklingsbundinni þjónustuáætlun.

Sé niðurstaða mats sú að aðstæður barns og fjölskyldu séu með þeim hætti að ekki sé þörf á stuðningi samkvæmt reglum þessum ber að synja umsókninni.

7. gr.

Stuðningsáætlun

Áður en stuðningur hefst skal liggja fyrir áætlun um meðferð máls hjá barnavernd ef um barnaverndarmál er að ræða en annars skal gera stuðningsáætlun eða einstaklingsbundna þjónustuáætlun. Þar skal m.a. koma fram hvers konar stuðningur verði veittur, verkefni og vinnutilhögun og gildistími samþykktar. Stuðningurinn skal ætíð byggja á skýrum markmiðum og koma skal fram hvernig árangur verði metinn.

Í þeim tilvikum sem stuðningsþörf er viðvarandi skal 6 mánuðum áður en umsækjandi nær 18 ára aldri liggja fyrir áætlun um áframhaldandi stuðning.

8. gr.

Forgangsröðun umsókna

Við mat á þörf og forgangsröðun skal líta til eftirfarandi matsviðmiða í fylgiskjali 1 með reglum þessum.:

- a) Færni/getu og styrkleika.
- b) Félagslegra aðstæðna og félagslegs tengslanets.
- c) Samfélagsþátttöku, valdeflingar og virkni.
- d) Hvaða afleiðingar töf á veitingu stuðnings geti haft fyrir umsækjanda.
- e) Annars veitts stuðnings.

Ef fyrirséð er að stuðningurinn geti ekki hafist innan þriggja mánaða skal umsókn sett á biðlista. Umsækjandi skal upplýstur um áætlaðan biðtíma og hvaða stuðningur standi honum til boða á biðtímanum, sbr. ákvæði reglugerðar nr. 1035/2018, um biðlista, forgangs röðun og úrræði á biðtíma eftir þjónustu, ef við á.

III. kafli

Framkvæmd

9. gr.

Tími og umfang stuðnings

Almennt er stuðningur veittur milli kl. 08:00 og 22:00 en þó skal ávallt taka mið af þörfum barns og fjölskyldu. Sólarhringsþjónusta fellur ekki undir umrædd tímamörk.

10. gr.

Gildistími og endurmat

Þegar stuðningur hefst skal uppfæra stuðningsáætlun og samþykkja stuðning til ákveðins tíma, í fyrsta skipti til þriggja mánaða en að þeim tíma liðnum skal endurmeta fyrirkomulagið með tilliti til framlengingar. Eigi sjaldnar en á 12 mánaða fresti skal árangur metinn, gerðar viðeigandi breytingar eða stuðningi lokið.

Þegar breytingar verða á aðstæðum og högum fjölskyldu skal endurmeta stuðningsþörf. Í þeim tilvikum sem stuðningsþörf er viðvarandi þarf ekki að sækja um að nýju heldur skal endurnýja áætlun á tveggja ára fresti.

IV. kafli.

Málsmeðferð

11. gr.

Málsmeðferð

Um málsmeðferð samkvæmt reglum þessum gilda ákvæði stjórnisýslulaga, nr. 37/1993, ákvæði XVI. og XVII. kafla laga um félagsþjónustu sveitarfélaga, nr. 40/1991, ákvæði VII. laga um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir, nr. 38/2018 og ákvæði VII. kafla barnaverndarlaga nr. 80/2002.

12. gr.

Könnun á aðstæðum

Ráðgjafar á fjölskyldusviði Garðabæjar kanna aðstæður umsækjanda svo fljótt sem unnt er eftir að umsókn um stuðning berst. Starfsmenn fjölskyldusviðs skulu taka ákvörðun í máli án óhóflegra tafa og tryggja að mál sé nægjanlega upplýst áður en ákvörðun er tekin. Þegar

fyrirsjáanlegt er að afgreiðsla máls muni tefjast ber að skýra aðila máls frá því. Skal þá upplýsa um ástæður tafanna og hvenær ákvörðunar sé að vænta.

13. gr.

Samvinna við umsækjanda

Við meðferð umsóknar, öflun gagna og ákvarðanatöku skal leitast við að hafa samvinnu og samráð við umsækjanda eftir því sem unnt er en að öðrum kosti við umboðsmann hans, lögráðamann eða persónulegan talsmann hans eftir því sem við á. Leita skal eftir afstöðu barns eða eftir atvikum hafa samráð við það, eftir því sem aldur og þroski þess leyfir, um málefni þess áður en ákvörðun um veitingu stuðnings er tekin.

14. gr.

Endurskoðun

Rétt til stuðnings samkvæmt reglum þessum má endurskoða hvenær sem er. Meta skal hvort umsækjandi fullnægi skilyrðum reglna þessara og hvort breytingar sem orðið hafa á aðstæðum umsækjanda og/eða annarra heimilismanna hafi áhrif á rétt hans.

15. gr.

Rangar eða villandi upplýsingar

Ef sannreynt er við meðferð máls að upplýsingar sem umsækjandi hefur veitt eru rangar eða villandi, er afgreiðsla umsóknarinnar stöðvuð á meðan umsækjanda er gefið tækifæri til að leiðrétta eða bæta úr annmörkum.

Ef umsókn um stuðning samkvæmt reglum þessum er lögð fram á grundvelli rangra eða villandi upplýsinga af hálfu umsækjanda veldur það ógildi umsóknar eða getur leitt til afturköllunar ákvörðunar.

16. gr.

Varðveisla gagna, trúnaður og aðgangur að gögnum

Málsgögn er varða persónulega hagi einstaklinga skulu varðveitt með tryggilegum hætti. Hafi starfsmenn fengið upplýsingar um einkahagi umsækjanda eða annarra í starfi sínu er leynt eiga að fara samkvæmt lögum eða eðli máls er þeim óheimilt að fjalla um þau mál við óviðkomandi nema að fengnu samþykki viðkomandi.

Umsækjandi á rétt til upplýsinga um vinnslu persónuupplýsinga og aðgangs að persónuupplýsingum um sig samkvæmt lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga og að kynna sér upplýsingar úr skráðum gögnum sem varða mál hans að svo miklu leyti sem það stangast ekki á við trúnað gagnvart öðrum aðilum.

Vinnsla mála og varðveisla gagna byggist á lögum nr. 77/2014 um opinber skjalasöfn og lögum nr. 90/2018 um persónuvernd og vinnslu persónuupplýsinga.

17. gr.

Leiðbeiningar til umsækjanda

Við afgreiðslu umsóknar skal starfsmaður Garðabæjar bjóða umsækjanda ráðgjöf ef þörf er á og veita upplýsingar um réttindi sem hann kann að eiga annars staðar. Þá skal starfsmaður einnig upplýsa umsækjanda um þær skyldur sem kunna að hvíla á honum við framkvæmd stuðnings samkvæmt reglum þessum.

Sérstaklega skal gætt að frumkvæðisskyldu hvað varðar afgreiðslu umsókna um stuðningsþjónustu fyrir fatlað fólk, sbr. 32. gr. laga nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir.

18. gr.

Heimildir til ákvarðana samkvæmt reglum þessum

Starfsmenn fjölskyldusviðs Garðabæjar taka ákvarðanir samkvæmt reglum þessum í umboði fjölskylduráðs Garðabæjar.

19. gr.

Niðurstaða og rökstuðningur synjunar

Kynna skal niðurstöðu umsóknar með tryggilegum hætti svo fljótt sem unnt er. Sé umsókn hafnað skal umsækjandi fá skriflegt svar þar sem vísað er með skýrum hætti til viðeigandi ákvæða reglna þessara og leiðbeint um heimild til að óska rökstuðnings fyrir synjun.

Upplýsa skal umsækjanda um rétt hans til að fara fram á að fjölskylduráð Garðabæjar fjalli um synjun umsóknar.

20. gr.

Málskot til fjölskylduráðs

Ákvörðun fjölskyldusviðs vegna umsóknar um stuðning má skjóta til fjölskylduráðs Garðabæjar. Skal það gert skriflega og eigi síðar en fjórum vikum eftir að viðkomandi var tilkynnt um ákvörðun.

Ákvörðun fjölskylduráðs Garðabæjar skal kynnt umsækjanda með tryggilegum hætti og kynntur réttur hans til að kæra ákvörðunina til úrskurðarnefndar velferðarmála.

21. gr.

Kæra til úrskurðarnefndar velferðarmála

Umsækjandi getur kært ákvörðun fjölskylduráðs Garðabæjar til úrskurðarnefndar velferðarmála, sbr. 63 gr. laga nr. 40/1991 um félagsþjónustu sveitarfélaga, 35. gr. laga nr. 38/2018 um þjónustu við fatlað fólk með langvarandi stuðningsþarfir og 6. gr. barnaverndarlaga nr. 80/2002.

Skal það gert innan þriggja mánaða frá því að umsækjanda var kunngerð ákvörðun fjölskylduráðs Garðabæjar, sbr. 5 gr. laga nr. 85/2015 um úrskurðarnefnd velferðarmála.

**22. gr.
Gildistaka**

Reglur þessar öðlast gildi með samþykki bæjarstjórnar.

Samþykkt á fundi bæjarstjórnar Garðabæjar , xxx..xxxx

DRÖG

Fylgiskjal 1

Mat á stuðningsþörf samkvæmt reglum um stuðning við börn og fjölskyldur þeirra

Grundvallargildi við mat á stuðningsþörfum

- Matið tekur til heildaraðstæðna fjölskyldna.
- Foreldrar þekkja börn sín best og vilja þeim það besta.
- Börn og fjölskyldur eru ólík og einstök.
- Börn dafna best í fjölskyldu og samfélagi þar sem stuðningur er góður.
- Heildaraðstæður fjölskyldna hafa áhrif á líðan og hegðun barns.

Vinna skal í samstarfi við foreldra og börn við að greina þarfir og forgangsraða út frá þeirra eigin sjónarhorni.

Við mat á stuðningsþörf skal horft til eftirfarandi atriða og við lok mats skal tekin saman niðurstaða ráðgjafa/fagfundar/teymis :

1. Færni/geta og styrkleikar

- a. Færni og styrkleikar.
- b. Samskipti og virkni.
- c. Áhugamál.
- d. Umönnunar – og stuðningsþörf (ef við á).

2. Félagslegar aðstæður og tengslanet

- a. Fjölskylduaðstæður.
- b. Nánasta tengslanet.
- c. Ráðgjöf og stuðningur utan sveitarfélags.
- d. Líðan barns/barna.

3. Samfélagsleg þátttaka, valdefling og virkni

- a. Samskipti og félagsleg virkni.
- b. Virkni í skóla, frístund, frítíma og/eða vinnu.

4. Önnur atriði (ef við á)

- a. SIS- mat.
- b. Umönnunarmat.
- c. Fötlunargreining og/eða aðrar greiningar sem taldar eru skipta máli við mat á stuðningsþörf.
- d. Upplýsingar um fötlun/líkamlegt heilsufar.
- e. Stuðningsþarfir.
- f. Annað sem umsækjandi vill taka fram varðandi fötlun eða andlega og líkamlega heilsu.
- g. Virk einstaklingsbundin þjónustuáætlun eða einstaklingsáætlun.
- h. Tekjuupplýsingar.
- i. Aðrar mikilvægar upplýsingar.

Fylgiskjal 2.

Forgangsröðun samkvæmt reglum um stuðning við börn og fjölskyldur þeirra

Við mat á forgangi er byggt á matsviðmiðum, á fylgiskjali 1, þar sem litið er til eftirfarandi atriða þegar metið er hversu brýn þörf er fyrir stuðning:

- Færni, getu og styrkleika.
- Félagslegra aðstæðna og félagslegs tengslanets.
- Samfélagsþátttöku, valdeflingar og virkni.
- Hvaða afleiðingar töf á veitingu á stuðningi hafi fyrir umsækjanda.
- Annars stuðnings sem viðkomandi fær.

1. Neyðarástand.

Aðstæður barns og fjölskyldu eru með þeim hætti að veita þarf stuðning tafarlaust. Um er að ræða stuðning s.s. þegar barni er hætta búin og mál þess er til meðferðar hjá barnavernd, alvarleg áföll verða eða veikindi koma upp. Töf á veitingu stuðnings hefur alvarlegar afleiðingar í för með sér fyrir notendur.

2. Snemmtæk íhlutun.

Aðstæður barns og fjölskyldu eru með þeim hætti að grípa þarf inn í aðstæður fjölskyldu í forvarnarskygni, til þess að fyrirbyggja þróun til verri vegar og þörf fyrir meiri háttar inngríp síðar meir. Töf á veitingu stuðnings hefur miklar afleiðingar í för með sér fyrir notendur.

3. Stuðningur til staðar.

Aðstæður barns og fjölskyldu eru með þeim hætti að viðeigandi stuðningur er til staðar og mikilvægt er að viðhalda honum. Áframhaldandi stuðningur er nauðsynlegur. Einnig getur verið um að ræða umsækjendur sem eru með langvarandi stuðningsþarfir.

4. Töf hefur óverulegar afleiðingar.

Aðstæður barns og fjölskyldu eru ekki með þeim hætti að veita þurfi stuðninginn strax, m.a. með hliðsjón af félagslegum aðstæðum og öðrum veittum stuðningi. Töf á veitingu stuðnings hefur óverulegar afleiðingar.